

บทคัดย่อ

“การเมืองวัฒนธรรม” ในความหมายของการต่อสู้เพื่อนำเสนอ สื่อสาร ประชันขันแข่งและช่วงชิงยึดครองพื้นที่แห่งการนิยามความหมายคุณค่าต่างๆ นับเป็นวิถีวิทยาที่ปรากฏในงานศึกษาของศาสตราจารย์ ดร. เกษียร เตชะพีระ อย่างเด่นชัด ทั้งนี้ ขอบข่ายของการเมืองวัฒนธรรมที่อยู่ในความสนใจของเกษียรเป็นพิเศษได้แก่ กรอบความคิดทางสังคมการเมืองใหญ่ๆ ไม่ว่าจะเป็นลัทธิมาร์กซ์ ประชาธิปไตย เสรีนิยม ชาตินิยม ความเป็นไทย ที่เกษียรให้ความสำคัญในแง่การตีความใหม่ให้ความหมายใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีคัดเลือก ดัดแปลง กลับกรอง กระทั่งบิดปรับสิ่งเหล่านี้ให้เป็นไปตามทัศนะมุมมองของคนกลุ่มต่างๆ เพื่อที่สิ่งเหล่านี้จะสามารถตอบสนองต่อปฏิบัติการทางการเมืองของกลุ่มคนที่หลากหลายได้

นอกเหนือจาก “การเมืองวัฒนธรรม” ประเด็นสำคัญที่เกษียรมักเน้นย้ำบ่อยครั้งในข้อเขียนทางวิชาการของเขาก็คือการให้ความสำคัญกับ ทัศนะเรื่อง “คิดเองให้เป็น” - “เลิกเชื่อให้เป็น” ข้อเสนอทางวิชาการของเกษียรมักมีนัยที่ชี้ชวนให้เห็นว่า “ความเชื่อ” - “ความเห็น” ที่เรารับรู้สืบต่อกันมา แท้จริงแล้ว หาใช่ความจริงแท้อย่างสมบูรณ์และมีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้นไม่ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าวิถีวิทยาการเมืองวัฒนธรรมในการผลิตสร้างงานวิชาการของเกษียร ด้านหนึ่งจึงเป็นเครื่องมือ - เทคนิคในการนำเสนอเพื่อเป้าประสงค์ชักนำชี้ชวนให้ผู้อ่าน “เลิกเชื่อให้เป็น” อันเป็นต้นทางสำคัญที่จะนำไปสู่การปลดปล่อยจากการถูกครอบงำด้วย

นอกจากนี้ งานศึกษาของเกษียรมักให้ความสำคัญกับ เงื่อนไขทาง “ภาววิสัย” ของสิ่งที่เป็นวัตถุในการศึกษานั้นๆ อย่างครุ่นคิดจริงจัง เนื่องจากเขาไม่ได้ปฏิเสธพลังทางวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นเงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อการกำหนด บงการ และกำกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พร้อมๆ กับการตระตุ้นชี้ชวนผู้คนให้ “เลิกเชื่อให้เป็น” เพื่อข้ามพ้นจากการครอบงำขณะเดียวกัน เกษียรก็พยายาม พง์พินิจทำความเข้าใจว่า เพราะเหตุใดพวกเขาเหล่านั้น “จึงเชื่อ” และ “จึงเป็น” เช่นนั้น

อนึ่ง ชนชั้นกลางไทย นับเป็นเป้าหมายในการศึกษาของเกษียรมาเป็นเวลานาน เพื่อเพียรหาคำตอบว่า เพราะเหตุใดชนชั้นกลางไทย พวกเขาจึงเป็นเช่นนั้น/มีท่าทีทางการเมืองเช่นนั้น ทั้งนี้

ข้อค้นพบสำคัญที่วางอยู่บนเงื่อนไข “ภาววิสัย” ในการพยายามทำความเข้าใจคนกลุ่มนี้ก็คือ เพราะชนชั้นกลางไทยมีวิถีคิดแบบ “เสรีนิยม” อีกทั้งเมื่อสืบค้นทำความเข้าใจลึกลงไป เกษียรพบว่าโดยแท้แล้ว ชนชั้นกลางไทย มีจิตวิญญาณเป็น “เสรีนิยมรอยัลลิสต์” สิ่งนี้ยังเป็นการดัดแปลงเสรีนิยมดั้งเดิมให้กลายเป็นเสรีนิยมแบบไทยๆ ด้วยวิธีการอธิบายแบบการเมืองวัฒนธรรมอีกด้วย

ไม่เพียงแต่ชนชั้นกลางไทย ในสถานการณ์การเมืองเสื้อสีนับตั้งแต่หลังรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 งานวิชาการของเกษียรเริ่มพยายามทำความเข้าใจคนกลุ่มใหญ่ในชนบท ที่เสี่ยงทางการเมืองของพวกเขามีความหมายมากขึ้น ข้อค้นพบของเกษียร คือ สิ่งสำคัญที่คนชนบทหยิบชูขึ้นมายึดเหนี่ยว คือ อุดมการณ์ “ประชาธิปไตย” ด้วยเหตุนี้ รากฐานแห่งความขัดแย้งระหว่าง “เหลือง” vs “แดง” ในทัศนะของเกษียร จึงถูกอธิบายผ่านกรอบคิด “เสรีนิยม” vs “ประชาธิปไตย” อันเป็นอุดมการณ์ที่ผู้คน 2 ฝ่าย ต่างยึดมั่นกันคนละอย่างตามเงื่อนไข “ภาววิสัย” ของตนเอง กล่าวคือ “เสรีนิยม” ไปอยู่กับชนชั้นกลางซึ่งตั้งมั่นแล้ว ขณะที่คนชนบทหยิบฉวยขึ้นส่วนของ “ประชาธิปไตย” เพราะพวกเขาเป็นเสียงส่วนใหญ่ของประเทศ

Abstract

Cultural politics in terms of contesting meaning to present, communicate, confront, compete and contest a space of values is so called methodology. Seen from the works of Prof. Dr. Kasian Tejapira, the scope of his interest towards cultural politics distinctively focused on social and political concept including Marxism, democracy, liberalism, nationalism and Thainess. He paid attention to frame new meanings by selecting, modifying, scrutinizing and adapting to new perspectives in order to meet different political movements of different groups of people.

In addition to cultural politics, what he always emphasized in his academic writing was paying attention to “thinking by yourself” point of view- “not believing”. What he proposed academically implied “belief”- “opinion” we had experienced and succeeded actually was not an absolute truth. Hence, the methodology of academically cultural politics works by Dr. Kasian was a mean – to reach the objectives of convincing readers to “not believe” as a vital way to free your thought.

Moreover, he thoughtfully paid attention to objective of things in each study as he did not deny cultural power as a major condition to decide, order and control over human behaviors. While encouraging people to “not believe” beyond the control, he attempted to understand the reasons why those people “believe” and “behave” in that way.

Thai middle-class people had been a target group of his study. He had long found why these group of people behaved in this way/ interacted with politics in that way. What he found in terms of the “objective” condition, the middle-class income point of view was “liberalism”. Moreover, Dr.Kasian found this group actually was “liberal

royalist” in Thai way adapted from “original liberalism” by explaining through the cultural politics terms.

He studied not only Thai middle class in the yellow shirt collusion situation since coup d'etat on September 19, 2006, but also the majority of people in local communities with more meaningful and powerful political vote. He found that the important thing that local people raised and counted on was “democracy” ideology. With this reason, the conflict root between “yellow” vs “red” in Dr.Kasian attitude was explained through the framework of “liberalism” vs “democracy” the ideology each group has different trusts upon their “objective”. The middle class believed in “liberalism” while the local people believed in “democracy” because they had majority vote in the country